

D. A. G.  
DISSERTATIO,  
**HISTORIAM**  
**BIBLIOTHECÆ**  
REGIÆ ACADEMIÆ ABOENSIS  
EXPONENS,

---

Cujus PARTICULAM VICESIMAM TERTIAM,  
*Conf. Ampl. Facult. Phil. in Illustri ad Auram Lyceo*  
*Publico examini subjiciunt*

AUCTOR  
**HENRICUS GABRIEL**  
**PORTHAN,**

ELOQU, PROF. REG, ET ORD. R, ACAD. H, T, RECTOR,

ET

RESPONDENS

**ENOCHUS BLOMSTER,**

Nylandus.

In AUDITORIO MAJORI, Die **v** Junii

An. MDCCLXXXVII.

H. A. M. S.

---

A B O Æ, Typis FRENCKELIANIS,

30.



## THESES RESPONDENTIS.

### THES. I.

*Eloquentia* illa, quam Græci Romanique scriptores summis vulgo efferunt laudibus, confundi non debet cum facultate egregie *scribendi*: ac ridicule aliquis de bonis Historicis bonisque Poëtis quibuscunque pronuntiavit, eos, *si voluissent ad populum dicere, sine dubio id præclare potuisse præstare*.

### THES. II.

Latori vero sensu *Eloquentiæ* vocabulum intellectum voluit CICERO cum scriberet: *Eloqui copiose modo prudenter, melius est, quam vel acutissime sine Eloquentia cogitare*.

### THES. III.

Minus recte gustum illum in Architectura aliisque artibus corruptum, qui ante resuscitatas literas per Europam dominabatur, Gothicum vulgo dicunt.

### THES. IV.

Non male *Pædagogicam* peculiarem scientiarum Philosophicarum partem nonnulli eruditorum constituunt; quæ principiis quidem Psychologiæ &c. nitatur, sed applicationem illorum specialem ad formanda puerorum ingenia moresque, diligenter tradat.

### THES. V.

Mos inconsultus, libros elementares pueris memoriter legendos recitandosque præbendi, quorum præcepta illis antea aut diligenter non explantur, aut nondum explicari utiliter possunt, multa vulgo mala gignit.

### THES. VI.

Quin Geometriæ studium, modo recte instituitur, in Scholis etiam inferioribus utilissime urgeatur, multoque fructuosius sit, quam ubi Logicæ nostræ vulgaris præcepta pueris discenda exhibentur, dubium videri haud debet.

### THES. VII.


Male de *Poësi* judicant, qui illam ad delectationem solam & valere, & spectare debere, existimant.

### THES. VIII.

In Logomachiam inanem disputatio abit, utrum omnis *definitio nominalis* arbitraria sit, an minus.

### THES. IX.

Qui Leges Divinas positivas universales defendunt, non satis se de his rebus distinctas accuratasque tenere notiones, aperte produnt.







delb. 1620, 8:o; It. Germanorum Medicorum, Ib. 1620, 8:o; It. Germanorum Philosophorum, Ib. 1615, 8:o; *Jac. Verbeiden* (supra p. 239); *Chr. Nettelbladt* memoria virorum in Svecia eruditissimorum rediviva, Rost. & Lips. 1728 — 1731, 8:o; *Jo. And. Quenstedt* de patriis illustrum doctrina — virorum, Witteb. 1691, 4:o (††). *Vinc. Placcius* de Scriptis & Scriptoribus Anonymis atque Pseudonymis Hamb. 1674, 4:o; It. de Scriptoribus occultis detectis, (*Jo. Rhodius* & *Pet. Scavenius*) Ib. 1674, 4:o; *Jac. Thomassii* Disp. de Plagio Literario, Lips. 1673, 4:o; It. Accessiones, Jenæ 1679, 4:o; Etc. (†††).

Z z

Lin-

(††) Singulorum hominum doctorum vitas præterimus, ex. g. *Gassendi* de Nic. Cl. Fabricii de Peirelc vita, Hagæ Com. 1651, 12:o; *de Burigny* Vie de Grotius, Tomes II, Amst. 1754, 12:o; *Mallet* Hist. de la vie & des Ouvrages de Franc. Bacon, à la Haye, 1742, 12:o; *H. S. Reimari* Comment. de vita & scriptis Jo. Alb. Fabricii, Hamb. (1737), 8:o; &c.

(†††) Hoc loco recensere etiam conveniat scripta quædam in Bibliotheca nostra asservata, quæ in *Anavulgo* audiunt, ex. g. *Gundlingiana*, I — XLV St. Halle 1715 — 1732, Tomi IX, 8:o; (*Ejusd.* Observat. Selectæ, T. I — VI, & Lips. 1707, Halæ 1700 — 1702, 8:o); *Naudeana* & *Patiniana*, Amst. 1703, 12:o; *Parrhasiana*, Tomes II, Amst. 1701, 8:o; *Perroniana* & *Tbuana*, Colon. Agr. 1691, 16:o; *Scaligeriana* Hagæ Com. 1699, 12:o; *Sorberiana*, Paris 1694, 12:o; *Vereliana*, Linc. 1713, 8:o. Addi possunt *Ch. Ancillon* Melanges — de Litterature &c, Tomes II, Basle 1698, 8:o; *L'Esprit* de *Guy Patin*, Amst. 1710, 12:o (pluresque tales). Nec non *Epistolarum*





*Linguarum cum Eruditarum tum Vulgarium* studium adjuvant (\*): *Thesaurus*, Cornu Copiæ &c (supra p. 228); *Sig. Havercampi* Sylloge (I & II) Scriptorum de L. Græcæ vera pronuntiatione &c Lugd. B. 1736 & 1740, 8:0; *Mart. Ruelandus* de L. Græcæ &c Tig. 1556, 8:0; *Guil. Budæi* Commentarii L. Græcæ, Bas. 1530, f. *Henr. Stephani* Thesaurus Græcæ L. Tomi V, Paris. 1572, f. *Jo. Scapula* Lexicon Græco-Latinum, Bas. 1594, f. It. lb. 1600, f. *Jo. Meursii* Glossarium Græco-Barbarum

Scriptores: Epistolarum *D. Erasmi* Roterod. Libri XXXI, & *Phil. Melancthonis* Libri IV; access. *Tbo. Mori* & *Lud. Vivis* Epistolæ, Lond. 1642, f. *H. Conringii* Epistolar. Syntagma II &c, Helmst. 1694, 4:0; *Jf. Casauboni* Epistolæ, Magd. & Helmst. 1656, 4:0; *Ge. Richteri* — Epistolæ, Norimb. 1662, 4:0; (*Ant. de Guevara* Epist. traductæ per Gasp. Ens, Tomi III, Col. 1614, 8:0); *Jac. Sadoleti* Epistolar. Libri XVI &c. Col. Agr. 1608, 8:0; *Chph. Longolii* Epist. &c. Lugd. B. 1563, 12:0; Etc.

(\*) Præter supra jam laudatos auctores, cum Græcorum tum Latinorum, Classicos, necnon Scriptores Orientales (vid. p. 135 — 237, 258 — 264); quibus addi etiam possunt, *Gu. Beveridgius* de Linguar. Orientalium — præstantia &c. Lond. 1658, 8:0; *Tbo. Bangii* Cælum Orientis &c. Havn. 1657, 4:0; *Lud. Thomassini* Glossarium universale Hebraicum &c, Paris. 1697, f. *Mat. Veyssierii de la Croze* Lexicon Ægyptiaco-Latinum, — in comp. rededit Chr. Scholtz, notulas — adjecit Car. Godofr. Woide, Oxon. 1775, 4:0; *Maleische Spraak-kunst* — dor *Ge. Henr. Werndly*, Amst. 1736, 8:0; (possidemus etiam nuper accepta Biblia V. & N. T. lingua Malaica, Amst. 1733 & 1732, Voll. II, 4:0). Etc.



rum, Lugd. B. 1614, 4:0; *Sim. Portii* Diction. Latinum, Græco-Barbarum & Literale, Paris. 1635, 4:0; *Car. du Fresne Dni du Cange* Glossarium ad Scriptores mediæ & infimæ Græcitatæ &c. Tomi II, Lugd. 1688, f. *Put-schii* Grammaticæ Lat. auctores, (supra p. 234); *Nonius Marcellus* & Fab. Planciades Fulgentius de proprietate Sermonum, c. notis Dion. Gothofredi, Paris. 1588, 8:0; Dictionarium quod Gemma Gemmarum vocant, Colon. 1511, 8:0 maj. *Laur. Vallæ* Elegantiarum Libri, Argent. 1517, 4:0 (\*\*); It. Col. Agr. 1563, 8:0; *Æl. Ant. Nebrissenfis* Ars Grammaticæ, *Nic. Perotti* Cornucopiæ &c. acced. *Varro*, *Festus* & *Nonius Marcellus* — cum castigat. Mich. Bentini, Bas. 1536, f. *Ambr. Calepini* Dictionum Latinarum & Græcar. interpres, Venet. 1513, f. *Rob. Stephani* Thesaurus Latinæ Linguæ, Tomi III, Bas. 1516, f. It. Argent. 1604, f. *Bas. Fabri* Thesaurus eruditionis Scholasticæ, — Chph. Cellarius — locupletavit, Lips. 1696, f. It. — post Jo. Math. Gesneri curas — locupletatus, Lips. 1749, f. *G. J. Vossii* Etymologicon Latinæ Linguæ, &c. Amst. 1662, f. *Car. Du Fresne Dn. du Cange* Glossarium ad Scriptores mediæ & infimæ Latinitatis, &c. Paris. & Ffti. 1733 — 1736, Tomi VI, f. *Cl. Fock* Spicilegium Philologicum s. Lexicon curiosum &c. Lincop. 1728, 4:0 (vulgatiora apud nos Lexica alia silentio præterimus, ut & notissimos *Linacri*, *Popmæ*, *Becmanni* &c libellos); *Henr. Stephani* de Latinitate falso suspecta expostulatio, &c. 1576, 8:0; *Jani Laurenbergii* Antiquarius, Lugd. 1622, 4:0; *Ol. Borrichii* Cogitat. de variis L.

Z z 2

La-

(\*\*) Eidem volumini adjecta est, *Homeri Ilias*, quatenus ab *Nic. Valla* tralata est, f. l. 1510, 4:0; & *Plutarchi* de liberis educandis libellus, a Guarino Beronensi in Lat. translatus, f. l. & a. 4:0: quos raritatis causa nominamus.





Latinae ætatibus &c. Hafn. 1675, 4:o; It. *Ej.* *Analecta ad easdem*, Ib. 1682, 4:o; *Justi Lipsii* de recta pronuntiatione Latinae linguæ Dial. Antw. 1609, 4:o; *Aldi Manutii* Orthographiæ ratio, Venet. 1566, 8:o. Vocabulario degli Accademici della Crusca, Venet. 1686, f. *Annib. Antonini* Dictionaire Italien, Lat. & François, Paris. 1725, 4:o; Le grand Dictionaire Francois-Latin — de *M. Nicod* &c. (Gen.) 1599, 4:o; *Pierre Richelet* Nouveau Dictionaire François &c. Tomes II, Geneve 1710, 4:o; It. Dict. de la langue François, Tomes III, Paris 1740, f. *Franc. Sobrino* Dictionario nuevo de las lenguas Espanola y Francesa, Bruss. 1734, 4:o. *Ge. Hickefii* Thesaurus — Linguar. Veterum Septentrionalium, Tomi II, Oxon. 1705, f. *Fr. Junii* Etymologicum Anglicanum &c. Oxon, 1743, f. *Jac. Serenii* Dictionarium Anglo-Svethico-Latinum, T. I & II, Hamb. 1734 & Stockh. 1741, 4:o; It. (T. I.) at Harg & Stenbro near Nykoeping 1757, 4:o (\*\*). *Spatens (Casp. von Stieler)* der Deutschen Sprache Stammbaum und Fortwachs &c. Nürnberg. 1691, 4:o; *Ol. Linds* Deutsch-Schwedisches und Schwedisch-Deutsches Lexicon, Stockh. 1749, Tomi II, 4:o; — *Joh. Rädlein* Europäische Sprach-Schatz &c. I, II, III Th. Leipz. 1711, 8:o. *Silva quadrilinguis vocabulorum & phrasium*, Bohemica, Lat. Græca & Germ. Linguæ. It. *Nomenclator quadrilinguis &c studio — Dan. Adami a Weleslavina*, Pragæ 1594, 4:o. *Deutsch- Lateinisch- und Russisches Lexicon*, St. Petersburg. 1731, 4:o; *Henr. Wilb. Ludolphi* Grammatica Russica &c Oxon 1696, 8:o; *Theod. Maximow* Grammatica Slavonica (Russice) Novogr. 1723, 8:o. *Mich. Groenings* Gramm. Russica, Stockh. 1750, 4:o. — *Gudm. Andrea* Lexicon Islandicum

---

(\*\*\*) Add. *John Ray's* Collection of English words not generally used &c. Lond. 1674, 8:o; &c.



cum, Havn. 1683, 4:o; *Wormius* (supra p. 311); *Ol. Verelii* Index Linguae Veteris Scytho-Scandicae s. Gothicae, Ups. 1691, fol. *Hagu. Spegel* Glossarium Sviogothicum, Lund 1712, 4:o; *Jo. Ibri* Glossarium Sviogothicum, Tomi II, Ups. 1769, f. *Ejusd.* *Svenskt Dialect-Lexicon*, Ups. 1766, 4:o; *Abr. M. Sahlstedts* *Svenska Ordbok*, Stockh. 1773, 4:o &c (†). *Chr. Ostersens* Glossarium Juridico-Danicum, Kiöbenh. 1641, 4:o (††). *Dan. Juslenii* Tentamen Lexici Fennici, Stockh. 1745, 4:o (†††).

ZZ 3

Le

(†) Scripta hujus auctoris plura Grammatica taceo, nec non alios ejusdem argumenti scriptores: Dnn. *Tjällman*, *Swedberg* (*Schibboleth, Fæder- & Försvar &c*, lt. *Svenska Grammatica*) *Ljungberg*, *Laurell*, *Ibri*, *Hierne* (*Orthogr. Svecana*), *Iserhielm* *Obil.* in *L. Svecanam*, *Björner* *Cogitt.* de *Orthographia L. Sveogothicae &c*.

(††) Ita habet rubrum æri incisum libroque præfixum; interior autem titulus, typis expressus, hujusmodi est: *Gloss. Juridicum Dano-Norwegicum — aff Chriften Ostersön Veylle*, Kiöbenh. 1665. Diversas hujus libri editiones a. 1641, & 1665 prodiisse, docet *Jens Worm* *Lexicon over Danse — lærde maend*, II d. p. 150; ita ut utriusque titulus huic posteriori præmissus hic esse videatur.

(†††) Prætereo minores libros, ad linguam Fennicam illustrandam pertinentes, Grammaticos nostros *Petream*, (qui *Stbaltii* *Introd.* in *L. Estonicam* fideliter secutus est) *Martinium*, (qui *Petream* secure expressit, neuter vero linguae ingenium satis accurate cognovit), *Vbaelium* (qui primus veram vernaculae indolem perspexit patefecitque, opus vero imperfectum, morte sua interveniente, reliquit), *Henr. Florini* *Vocabularium Latino-Sveco-Germanico-Finnonicum* (ed. II), Stockh. 1733, 8:o; *Laur. Petri*





Lexicon Lapponicum — (Grammatica etiam Lapponica auctum) ab *Er. Lindahl* & *Jo. Öbrling* confectum, Stockh. 1780, 4:o (\*). *Rog. Williams* Key into the Language of

(*Tammelin*) Proverbiale Fennicum (*Wanhain* Suomalaisen — *Sanan* & *Wastut*, ed. eodem *Henr. Florino*, Aboæ 1702, 8:o.

(\*) Scriptorum de Lapponica gente, ejusque sedibus, Historia, moribus &c. editorum, diligentem Catalogum dederunt *Loenbom* in Præf. ad *Job. Tornæi* Descript. Lapponiæ Tornoënsis & Kemienfis a se publicæ commissam luci, & Præf. ad editum item a se libellum *Enå Berättelser* (n. *G. Tuder* & *Tho. von Westen*) om *Lapparnes omwändelse*, cfr. supra p. 325), atque *Warmboltz* l. c. p. 252 — 274. Ipsa autem Lapponica concinnatorum lingua, & ad religionis cognitionem huic genti imperitiendam typis expressorum, Catalogum exhibent *Rev. Wallin*, in *Actis Liter. Sveciæ* a. 1728, p. 474 sq. (laudatum etiam Celeberrimo *Schlözer* *Allg. Nordische Gesch.* p. 301 not. B) & *Cl. Alenius*, *Diss. Ac. Statum Politices & Religionis in Lapponia Pitensi præsentem delineaturæ* (Præf. *Cel. Bilmark* a. 1769 hic editæ) p. 12. Qui catalogus, cum & brevior sit, & egregie suppleri ex copia Bibliothecæ Acad. a nobis queat, plenior eum hic adjiciemus:

1. *En liten Sängebok, buruledes Messan skal hållas, låsas eller sjungas, på Lappeske stält och sammansatt af Nicolao Andrea, Pastore in Pitha, Stockh. apud Ign. Meurer* 1619, 8:o. Libellum etiam Alphabetarium continere, dicit *Alenius*; quem seorsim editum docet *Wallin*, cui commemoratur

2. *Liber Alphabetarius*, eodem auctore, idiomate &





of America, Lond. 1643, 8:o; conferri meretur *M. Lutheri Catechismus*, öfversatt på American-Virginisfe Språket (cum interpr. Svecica, & adjecto Vocabulario Barbaro-Virgineorum, &c.) Stockh. 1696, 8:o; Variarum Gen-

tempore in lucem emissus, In Bibliotheca Acad. uterque desideratur.

3. *Manuale Lapponicum*, continens Psalterium Davidis, Proverbia Salomonis, Ecclesiasten, (*Libr. Sapientie* male Loenbom Præf. ad *Tornæi* Descr. Lapp.), Librum Syracidis, Catechismum Lutheri, Rituale Ecclesiasticum, Pericopas Euangeliorum & Epistolarum Dominicalium & Festivalium, (cum præmissis Collectis & subjunctis precationibus), Historiam Passionis Christi, & Visitationis urbis Hierusal. Hymnos Sacros, & Preces solemnes, lingua Lapponica; Auctore *M. Jo. J. Tornæo*, Past. & Præp. Tornensi. Stockh. ap. Henr. Keyser 1648, 8:o, (4:o male Loenbom l. c.). Regio sumtu. Editio perpulcra.

4. *Liber Alphabetarius*, Lapponice & Svetice, Stockh. 1667, apud *Ge. Hantseh*, 8:o.

5. *Lutheri Catechesis* nyligen på Lappesta Språket uthsatt och uttrållat, såsom Lappfolcket för thenna tiden naturligen och klarligen tala uthi Pitheå och Luleå Lapmarker, utharbetat aff *Olof Graan*, Pith. Præp. & Past. Stockh. 1667 (ut videtur, nam exemplar hoc loco læsum est) apud eund. 8:o (Lapp. & Svetice).

6. *Korta och Enfaldiga Spörmåhl* öfwer Catechismum, lämpade til ungdomens förkofring i Christendomen, enkannerligen sammansattade för Pitheå och Luleå Lapmarker, samt medh flijth deras eget Språk bjisogat, aff *Ol. Graan*, Pith. Præp. & Past. Ib. 1667, 8:o.





Gentium Alphabetæ, (Voluminibus II in 8:o compactæ)  
quorum typis instructa est Typographia Sacræ Rom. Con-  
gre-

7. *Zusfaldige och färrta Srågor sampt Swar aff The-  
sauro Catechetico Paulini sammanhemtade för Lapparnes  
ungdom* — i *Lyckzela Ubmå Lappmark*, på Pappeste-  
tungomalet förwändt och sammansattat aff *Olavo Stephani  
Graan, V. D. Communiſtro, p. t. Pedagogo*, (*Pastorem Ecc-  
lesiæ Lyckselenſis appellat Wallin*, illi muneri postea, si-  
ne dubio, adnotum), *Stockh. ap. viduam Ge. Hantſch*,  
1668, 8:o. (Temere, eundem forte esse cum libro pro-  
xime superiore, conjicit *Loenbom* l. c. qui & ab alio aucto-  
re & alio anno editus est).

8. *Manuale Lapponicum minus*, ubi agenda Ecelesia-  
stica & omnia quæ supra in Manuali Tornæi, exceptis  
Libris Biblicis. In usum Lapponum Markiæ Umenſis,  
eodem auctore (vocat se *Pædagogum* och *Predikant* i *Lyck-  
zele* och *Uhmå Lappmark*), *Stockh. 1669*, apud *Nic. Wan-  
kif*, 8:o. Et hæc editio satis pulchra, Regioque sumtu  
curata est. Commemoratur præterea *Alenio: Anonymi A. B. C.  
Liber & Catechismus*, neque anno aut loco impressionis  
addito, neque forma significata; de quo nihil nobis con-  
stat. An proxime sequentes, n:o 9 & 10 intelligit?

9. *Liber Alphabetarius Lapponico-Sveticus*, *Stockh.  
apud Joh. L. Horrn*, 1726, 8:o.

10. *Catechismus minor b. Mart. Lutheri*, *Lapponi-  
co-Svethicus*, lb. eod a:o, 12:o. Hos duos postremos  
libros (quibus Bibliotheca nostra Acad. caret) revisos  
& correctos fuisse docet *Wallinus* studio *Simonis Gran-  
markii*, olim dicti *Anguldolf*, *Åfilla-Lapponis*, S. Theol.  
studiosi, non multo post mortui.





*gregationis de Propaganda Fide; quibus Bibliothecam nostram ornavit Illustrissimus Academiae hujus, CANCEL-*  
*A a a* *LA-*

11. OL. SVEBILII *Catechesen Tjälgestem katjelvasi ja vastadusi pakti*; (h. e. O. S. Explicatio Catechesis Lutheri) interprete *Petro Fjellström*, tum Pædagogo, postea Past. & Præp. Lyckseleni, sine dictis S. Scripturæ (Stockh. ap. J. L. Horrn?) 1738. In Bibl. Acad. desideratur; quæ alteram contra editionem, a. 1755 apud L. Salvium in 12:o, Regio sumtu impressam, additisque dictis S. Scripturæ auctam, possidet.

12. *Andr. Alenii* (Past. Arvidsjaur.) Quæstiones circa Christianismum, cum Responsionibus; 16 pagg. 8:o; 1742. In Biblioth. Acad. desideratur.

13. *Liber Alphabetarius* Lapponice, Stockh. apud Laur. Salvium 1744. 8:o, (cura *Petri Fjellström*). Denuo impressa Stockh. ap. Joh. Arv. Carlbom 1779, 8:o.

14. D. MART. LUTHERI *Uttjeb Catechismus* (Catech. minor), Ib. eod. anno, 16:o (l. 8:o minori?); cura *Ejusdem*. Denuo impressum Upsaliæ 1761, docet *Alenius*.

15. *Psalms - Kirje* &c. h. e. Liber Hymnorum Ecclesiasticorum publicus, (cum Pericopis Euangelior. & Epistolarum, Collectis atque Precatiunculis), Historia Passionis Dominicæ, & Precibus solemnibus, Ib. eod. a. 8:o. Studio ejusd. *Petri Fjellström* Regio sumtu, pulcre editus.

16. *Gåt - Kirje* &c, i. e. Agenda Ecclesiastica, eod. curante *Fjellström*, Stockh. ap. L. Salvium 1744, 8:o, Regio sumtu; pulcra editio.

17. PETRI HÖGSTRÖM *Catechismus, Katjelvasi ja*



LARIUS (\*\*), & de quorum ratione ac indole conferre licet Cel: *mi* BUSCHING *Wöchentliche Nachrichten von neuen Landcharten, Geographischen &c. Büchern und Schriften,*

*Wastadusi pakti* (Quæst. & Resp.) Stockh. ap. L. Salvium, 1748, 8:o, Regia Directione in Ecclesias Lapponicas, sumtus exhibente; cujus impensis a. 1779, apud J. A. Carlbom, denuo impressus fuit, 12:o.

18. *Tat rektessjakkokes Christendom &c. i. e. Job. Gabr. Gütneri*, Postilla, (*Christianismus Orthodoxus*) e Svetica interpretatione in ulum Lapponum conversa, minus aptis huic consilio locis exclusis mutatisve; opera ejusd. *Petri Högström* (Pastoris tandem & Præpos. Skelleftenfis), Regioque sumtu, apud L. Salvium a. 1748, in 4:o edita.

19. *Adde Testament, Same kiäli puoktetum*, (h. e. Novum Testamentum, Lapponice conversum, (opera *Petri Fjällström*), Regio sumtu Stockh. a. 1755 apud L. Salvium editum, in 8:o.

Non dubitamus, quin libelli alphabetarii atque Catechesium aliæ præterea prodierint editiones, nobis ignotæ.

Nec Grammaticis Lapponicis, quæ in Svecia prodierunt, Bibliotheca nostra caret; nempe *Petri Fjellström*, una cum *Dictionario Sveco-Lapponico* Holm. 1638, 8:o Regiis impensis edita, & *Henr. Ganandri*, Ibid. (consensu & cura Directorum) typis L. Salvii 1743 publicata: quorum uterque *Vbaëlii* Grammaticam Fennicam utiliter consuluisse reperitur.

(\*\*) Cfr. supra p. 298, not. (†).





)

356

(



ten, a. 1780, p. 14 sqq. p. 102 sqq. & p. 107 sqq. (\*\*\*).  
Nec præterire silentio debemus præclarum earundem  
A a a 2 for-

(\*\*\*) Ea tamen inter exempla Cel. *Büschingii* & nostra intercedere differentia reperitur, quod *Arabicum* quidem alphabetum (N:o 6 apud *Büschingium*) nos nonnisi vetustius habemus, a. 1715 impressum, unica constans plagula (arab) in 8:o; *Persicum* contra (N:o 1) nostrum recentius sit atque ornatus, plagula constans cum dimidia, adjunctamque *Orationem* habens *Dominicalem* & *Salutationem Angelicam* (Persice), quod prodiit a. 1783, 8:o: docet in præfatione editor, JOH. CHR. AMADUTIUS, duas hujus Alphabeti suam hanc præcessisse editiones, unam in 8:o sine adjecta anni significatione (eandem quam possidet D:n *Büsching*) alteram a. 1733, in folio; de Persicæ præterea linguæ indole agit, subsidiaque ejus discendæ literaria, luci publicæ commissa, diligenter recenset. — No 3 *Slavonicum* (& *Hieronymi* illud & *Cyrilli*), in nostro exemplo paginas implet 78, anno editum 1753. — No 9, *Alphabetum Armenum*; nostrum exemplar, auctum *Oratione Dominicali*, *Salutatione Angelica*, initio *Euangelii S. Johannis*, & *Cantico Poenitentiae*, editum est a. 1784, plagulis 2, 8:o. Præfatio AMADUTII linguæ indolem, historiam, subsidiaque illius discendæ, tradit. — No 10, *Alphabetum veterum Etruscorum* &c. Præter vetustiore editionem a. 1771, 8:o, habemus etiam recentiore, quæ inscribitur: *Alphabetum veterum Etruscorum, secundis curis illustratum & auctum a Joh. Chr. Amadutio, Græcarum Literar. Professore in Archigymnasio Romane Sapientiae &c.* Romæ typis Zempelianis 1775, in folio, (Literarum tamen Etruscarum formis iisdem quibus editio superior). Addita sunt



formarum specimen, REGI nostro AUGUSTISSIMO exhibitum, cum splendida illius Typographiæ officinam a. 1784 præsentia sua honoraret, versus in laudem Regis 45 linguis diversis concinnatos, ac prope 30 diversi generis characterum formis expressos, legendos præbens, foliis 25 formæ majoris, (in folio) constans (†).

*Rhetoricæ & Poëticæ* artis Scriptores, præter Veteres, adfunt: *Pet. Guntheri* de arte Rhetorica Libri II, Mogunt. ap. Jo. Schœffer 1520, 4:o; *Ger. Jo. Vossii* Commentarii Rhetorici, Lugd. B. 1630, 4:o; cujus præterea *Opera omnia* Bibliotheca nostra possidet, Tomis VI Amst. 1695 — 1701, Fol. edita; *Nic. Caussin* de Eloqui. Sacra & humana, Lugd. 1937, 4:o; &c (††). *Ant. Mancinelli* Versi-  
lo-

---

*Monumenta Veterum Etruscorum* tabulis exhibita, notisque & Lexico explicata, &c. Totum opusculum, (plagularum 17) posterioris instar partis adjungitur *Linguae Oscae Specimini singulari quod superest Nolæ in marmore Musei Seminarii, cum adnotationibus Joh. Bapt. Passerii*, Romæ 1784, typis Zempelianis. — Tandem accedunt nostræ collectionis exemplo *Alphabetum* quoque, quod dicitur, *Protoplasti Adami triplex*, foliis comprehensum 12; de quo *Büsching* l. c. p. 103.

(†) De quo opere cfr. *Svenska Parnassen för år 1784*, p. 158 sqq.

(††) Addere licet *Cypr. Soarezii* art. Rhetor. Colon. (Allobr.) 1582, 8:o; *Joh. Lud. Vivis* de ratione dicendi Libb. III, &c, Colon. 1537, 8:o; *Rollin* maniere d' enseigner — les Belles Lettres, Tomes II, Paris 1726, 12:o; &c. It. Oratores quosdam recentiores, *Muretum* (Oratt. &c. Bas. 1577, 8:o), *Melch. Junium* (Oratt. Acad. p. I—IV, Montebelg. 1595, P. V. Arg. 1596, &c 8:o), *Val. Tbilonem*, Dom.





logus, cum commentariis Jo. Murmelii, — Mich. Lotther excud. f. l. & a. 8:o; *Jul. Cas. Scaligeri* Poëticae Libri VII, (Col. Allobr.) 1586, 8:o; *Lil. Greg. Gyraldi* Opera omnia, Tomi II, Bas. 1580, fol. (*Jf. Casaubonus* de Satyrica Græcorum Poësi &c, Paris. 1605 8:o) &c. (†††).

*Poëtarum recentioris ævi, cum qui Latine* (\*), tum qui

A a a 3

*Baudium, Dan. Heinsium, &c. &c. Pet. Rami* Prælectiones in Oratt. Ciceronis consulares, It. *Ejusd.* quasdam Orationes, Bas. 1580, 4:o; *Eryc. Puteani* Palæstr. Bonæ mentis, Lovan. 1611, 4:o, &c; atque raritatis causa *Reginæ Eloquentiæ Palatium, s. Exercitationes Oratorias &c.* Paris. 1641, fol.

(†††) *Præterimus Rav. Textoris* Epithetor. opus, Bas. 1549, 4:o; *Jo. Claji* Prosodiam, Wittenb. 1601, 8:o; *Hier. Aviani* Clav. Poëseos Sacræ, Lips. 1627, Voll. II 8:o; *Chph. Helvicum* de Carminibus — Græcorum, Upf. 1694, 8:o; *Laur. Fornelii* Poët. tripartitam, Upf. 1643, 8:o; *Pet. Coelemanni* opus prosodicum Græcum, Ffti. 1641, 8:o; *Andr. Arvidi* Strengn. Manud. ad Poësin Svecanæ, Strengn. 1657, 8:o; talesque plures libellos.

(\*) Adfunt tamen (præter quædam supralaudata, p. 318, not.) *Jo. Pierii Valeriani* Poëmata, Ffti. 1613, 4:o (c. *Ej.* Hierogl.) *Casp. Barlæi* Poëmata (Lugd. B. 1628, 8:o); *Sarbievii* Lyrica (Antw. 1630, 12:o); *Hug. Grotii* Poëmata, Lugd. B. 1639, 12:o; (*Ejusd.* Traged. Sophompanes, Christus patiens, & Silvæ Sacræ, Amst. 1635, 12:o; It. *Ejusd.* Silva ad Franc. Aug. Thuanum, Paris. 1634, 12:o); *Beze* Poëm. f. l. 1597, 4:o; *Jo. Casæ* Lat. monumenta, Halæ 1708, 4:o; *Willichi Westbovi* Poëm. (Rost. 1621, 8:o); *Marc. Palingentii* Zodiacus vitæ, Venet. apud Bernardin. Vitalem f. a. 8:o; *Dionys. Petavii* (Orationes &) Opera Poëtica, Paris. 1624, 8:o; *Pet. Francii* Poëmata, Amst.





qui vulgaribus atque vernaculis sibi linguis cecinere, exigu-

1697, 8:0; *Ranutii Gheri* (Jani Gruteri) Delitiæ CC Italorum Poëtarum (Efti) 1608, Voll. II, 12:0; Ejusd. *Gruteri* Delitiæ Poëtar. Germanorum, P. 1, 3, 5, 6, Ib. 1612, Voll. IV, 12:0; *Frid. Rostgaard* Deliciæ quorund. Poëtarum Danorum, Lugd. B. 1693, 12:0; *Jo. Oweni* Epigrammata, Wratisl. 1668, 12:0; It. Ib. 1705, 12:0; *Dan. Hermannii* Poëmata Academica, Aulica, Bellica, Partes III, Rigæ 1614 & 1615, 4:0; *Em. Swedberg* (*Swedenborg*) Ludus Heliconius I. Carmina Miscellanea, Scaræ f. a. 4:0. Inter carmina autem hujus generis quædam, Svecicas res attingentia, quæ rariora sunt, curatius indicanda judicamus; talia sunt: *Jo. Narssii* Anastasii F. Dordraco-Batavi M. D. Sacra Natalitia, cum Parænesi ad Milites Regios, Strenæ loco, Rigæ 1626, 4:0; *Er. Jacobi* (*Skinneri*) Stockh. (Mathem. in Schola Regia Professoris) Nuptiis — JOHANNIS III Svecor. &c Regis — atque Nobiliss. — Virginis GUNNILÆ — Epithalamion, Stockh. 1585, 4:0; *Sylvestri Johannis Phrygii* (Ecclesiastis Schödvienſis) Dialogus Nuptialis & vota connubialia pro novis Nuptis — JOHANNES Duce Ostrogothico — & MARIA ELIZABETHA, &c. Stockh. 4:0; *Johannis Matthiæ* Threnodia in obitum — JOHANNIS, Ducis Ostrogothiæ, prelo Reufneriano, 4:0; *Ejusd.* Nænia in obitum Mariæ ELIZABETHÆ, Ducissæ Ostrogothiæ, Ib. 4:0, &c. Inprimis autem recensenda nobis hoc nomine sunt Carmina *Henrici Molleri*, qui se ipse dicit in *Vicembusio Hassiæ natus*; a quo edita habentur, 1. *Triumphus Christi*, ad Romanorum accomodatus & editus. In honorem Illustrissimi Principis ac Domini D. JOHANNIS nati ex GOSTAO potentissimo Svecorum, Gothorum & Vandalorum Rege. Wittebergæ excudebat Job. Crato Anno, 1557,





gua admodum nobis copia suppetit, ut vix eos sit opera  
pre-

4:o. Plagulis constat 3 cum dimidia; præter dimidiam plagulam, exhibentem rubrum, (in cujus interiore pagina Eteosticha leguntur, duo *in obitum Sveciæ Reginæ Margaritæ, a. Christi 1551*, tertium *in Expeditionem Regis Sveciæ contra Rutenos anno Christi 1555*) & Epistolam Dedicatoriam ad Principem Johannem (cui nuperam de Rutenis reportatam victoriam gratulatur). versibus Elegiacis Scriptam. Carmen ipsum eodem versuum genere conditum, non absurdum est. 2. *Elegia de adventu in Prussiam & civitatem Dantiscum Serenissimi ac Illustrissimi Principis ac Domini, Domini JOHANNIS, Ducis Finlandiæ, Regnorumque Sveciæ, Gothiæ Vandaliæque hæredis. Adjecta sunt & alia quadam in honorem Regiæ apud Svedos Familiæ. Regiomonti Borusis excud. Jo. Daubmannus a. 1562, 4:o*; plagulæ 4 cum dimidia. Ipsa Elegia non plane contemnenda est. Appendix Eteostichis & Epigrammatibus constat, in regiæ Familiæ honorem scriptis, (quorum nonnulla haud infelicia sunt), atque Epitaphiis memoriæ Regis, GUSTAVI Conjugumque suarum defunctarum Catharinæ & Margarethæ consecratis. Cuncta hæc, auctorem nostrum veteres assidue legisse Poëtas, nec indiligerenter imitari studuisse, ostendunt. 3. *Stbeno Sture senior inclyti Regni Sveciæ Gubernator. In honorem Illustrissimi & Serenissimi Principis ac Domini, D. ERICI, Regis Svecorum, Gothorum & Vandalorum electi, carmine elegiaco celebratus. Præcessit Elegia ad eundem, Upsaliæ Svecorum scripta. Witteb. exc. Job Crato a. 1557, 4:o*. Præter Epistolam ad R. Ericum nuncupatoriam, tribus foliis constantem, carmen ipsum (cui Ejusdem passim laudes auctor immiscet) plagulas 6 implet, eodem quo illa genere versuum, sc.





pretium, maxime hos, commemorare (\*\*); ne patriorum  
qui-

Elegiaco contextum, lectu haud indignum; quod magnæ  
esse raritatis significatur in Diss. Cl. *Matth. Floderi Spec.*  
*I de Poëtis in Sviogothia Græcis exhibente*, Upsaliæ 1785  
edita §. 1. p. 1 & 2. (cfr. *Upsotr. Sällskapets allm. Tidn.*  
a. 1786, N:o 76). Initium Carminis tale est:

*Ardua magnanimi celebrabo gesta Stbenonis,  
Qui rexit forti Suedica regna manu.  
Quam fuerit placidis clemens moderator habenis  
Pace sua tuti cum fruerentur agri;  
Quam fuerit justis acer bellator in armis,  
Cum lesus fremerit publica bella status. Etc.*

Sed non licet hoc loco pluribus illud percensere.  
*Quarto* ejusdem *Molleri* Carmine, quo R. *Carolus Camu-*  
*ti* celebrasse, in eadem Diss. docetur, caremus. De Au-  
ctore ipso vid. *Föchers Allgem. Gelehrten-Lexicon*, Art.  
*Moeller (Heinr.)* T. III p. 572.

(\*\*) Ex. g. Il Goffredo, overo Gierusalemme liberata,  
Poëma Heroico del Sign. *Torquato Tasso*, con i Cinque  
Canti di *Camillo Camilli*, &c. Venet. 1687, 12:o. Oeu-  
vres de *Theophile*, 1, 2, 3, Part. à Rouen 1651, 8:o;  
Oeuvres de *Sr. de Saint-Amant*, Rouen 1651, 8:o; La Semai-  
ne ou Creation du Monde du *Sr. Christofle de Gamon*, à  
Niort 1615, 12:o; Oeuv. de *Mr. de Montreuil*, Paris. 1680, 8:o;  
Oeuv. de *Mr. Sarasin*, Ib. 1658, 12:o; Oeuv. de *Mr. Pradon*,  
Amst. 1695, 12:o; Oeuv. de *Mr. Boileau Despreaux* Tomes III,  
Ib. 1702, 12:o; Oeuv. de *Mr. Campistron*, Tomes II, Ib. 1722,  
12:o; Oeuv. de *Mr. Pavillon*, à la Haye 1715, 8:o; Recueil





quidem carmina vatum satis diligenter collecta reperiuntur (\*\*). Subjungimus huic tandem generi Scriptores quosdam  
 B b b Sym.

des plus belles pieces des Poëtes François, tant anciens que modernes, par l'auteur des memoires & du voyage d'Espagne, T. I, II, III, Paris 1692, 12:o. Nec non *Oeuvres de Mr. de Voltaire*, f. l. 1775, Voll. XL, 8:o. *John Milton's Paradise lost*, Lond. 1738, 12:o. *Jo. Cat's S' Werelts Begin*, Midden, Einde, beslooten in den Trou-ring, &c. Amst. 1732, 8:o; &c. *Hanns Affmans von Abschats Poetische Uebersetzungen und Gedichte*, Leipz. d. Bressl. 1704, 8:o; *Jo. von Bessers Schriften* Leipz. 1711, 8:o; *Cbr. von Hoffmanswaldau Uebers. d. Gedichte*, Bressl. d. Leipz. 1710, 8:o; *Oden des Teutschen Gesellschaft in Leipzig*, Leipz. 1728, 8:o; *Fried. von Hagedorn Moralische Gedichte*, Hamb. 1753, 8:o; *Cunos Mespiade in 12 Gesängen*, Amst. 1762, 8:o; &c.

(\*\*\*) Habemus tamen nonnulla, partim rudia antiquioris ætatis specimina; qualia sunt (præter Chronica Rhythmica supra commemorata): *Alexandri Magni Historia på Swenska Rijk* &c, Wifingsb. 1672, 4:o; *Messenii Swanhvita*, Comoedia, Stockh. 1612, 4:o; *Ej. Dr. Disa*, Comoed. f. l. 1727, 8:o; *And. Prytz Olof Skottkonung*, Comoed. Upsl. 1620, 4:o; *Sam. P. Brascks Mars Germanicus victus*, thet är Comædia om thet wåsendade Tydske friget, Link. 1650, 4:o; *R. Davidz Psaltore efter wanligh. melodie*, (rhythmicæ ab Ill. Carolo Gylденhielm & Abr. Kempe.) Stockh. 1650, 8:o; partim politiora sensim facta recentiorum Carmina, qualia sunt: *Ge. Stiernhielms Musæ Svethizantes*, — å nye uplagde af B. Höök, Stockh. 1648, 4:o; *Lasse Johanssons* (Lucidors) *Helicons Blomster*, Ib. 1688, 4:o; *Sam. Columbi* *Bibliska werld*, samt andre hans Poetiske Skrifter,





*Symbolicos: Hori Apollinis Hieroglyphica, de Græco in Lat. sermonem translata a Phil. Pbsianino Bononienſi, Bonon. apud Hier.*

Ib. 1687, 4:o; *Ol. Wexionii Sinne: Afwel*, (Götheb. 1684), 4:o; *Gunno Eurelii Dalſtierna Kungaskald*, fol. (Stettini); *Werner von Roſenfeldt Den Waakſammes Noo &c.*, Stockh. 1686, 4:o; *Joh. Runii Dudaim &c.* St. 1733, 4:o; *Jac. Freser Andelige och Werdſlige Dikter*, Stockh. 1726, 4:o; *Ej. Skärta Sede: Vårer &c.* Ibid. 1726, 4:o; *Ej. Paſions: Tankar*, Ib. 1728, 4:o; *Ejusd. Poetiſka Samblingar*, Ib. 1728, 4:o; *Carl Serlachii Drotte: Skald*, Götheb. 1719, 4:o; *Ej. Fågne: Timmar*, St. 1754, 8:o; *Ej. Wår: Blomma*, Norrk. 1773, 8:o; *Carl Eldbs Myrten och Cyperſer*, Ib. 1725, 4:o; *Ol. Kolmodins Bibliſka Qvinn: Spegel*, I och II Del. St. 1732, 1751, 4:o; *Ej. Andel. Duſwo: röſt &c.* Ib. 1742, 12:o; *Sam. Triewalds Vår: ſpån i Swenſka Skaldekonſten*, St. 1756, 8:o; *Carl Carleſons Förföf til Swenſka Skalde: Konſtens uphjelpande*, &c. I. Fl. 1, 2, 3, Åld. St. 1737, 4:o; *Abr. Magn. Sablſtedts Samling af iwerſer på Swenſka*, I och 2 del. Stockh. 1751, 8:o; *Ol. v. Dalins Brynilda*, Tragœd. Stockh. 1738, 4:o; *Ej. Den Afvundſiuke*, Comœd. Ib. 1739, 4:o; *Ej. Swenſka Friheten*, Ib. 1742, 4:o; *Ej. Herda: ſpel*, &c. Ib. 1752, 4:o; *Ejusd. Witterhets: Arbeten*, I — VI Band, St. 1767, 8:o; *Jac. Fabricii Amaranther eller Poetiſka Tankar mid ått. tillfällen yttrade*, Stockh. 1744, 8:o; *Hedv. Charl. Nordenſflychts Qwinligt Tankespel*, Stockh. 1744, 8:o; It. för åren 1746 och 1747, 1748, 1749 och 1750, Ib. 4:o; It. Andelige Skalde: Qwåden, Ib. 1758, 8:o; It. P. Carl Guſtafs Teg öfwer Bålt, ſ. l. & a., in 4:o; *Ejusd. Urwalde arbeten*, Stockh. 1774, 8:o; *Wåra förföf*, Vol. I, Stockh. (1753) 8:o; *Mina förföf*, Ib. 1755 — 1759, 8:o; *Mina Tidsfördrif*, I och 2 Flock. Stockh. 1763, 8:o; *Wit*





Hier. Platonidem 1517, 4:o (†); *Strada* (suprap. 233); *Jo. Pierii Valeriani Hieroglyphica*, Lugd. 1586, Fol. It. Ffii. 1614, 4:o (ubi acced. *Hieroglyphica Horapollinis*, a Dav. Hoëschelio correctæ, &c. t. *Hieroglyphicorum Collectanea ex Veteribus & Neotericis descripta*, &c). *And. Alciati Emblemata*, cum Commentariis, Patav. 1621, 4:o; *Phil. Picinelli Mundus Symbolicus*, auctus & in Lat. traductus ab Augustino Erath, Tomi II. Col. Agripp. 1695, f. *Octav. Scarlatini* Homo — figuratus & symbolicus, &c. ex Ital. idiomate Latinitati datus a Matth. Honcamp, Tomi II, Aug. Vind. & Dillingæ 1695, f. *Car. Gust. Heræi Inscriptiones & Symbola*, Lips. 1734, 8:o; *Abr. Magn. Sablstedts Sinnbilds-Kunst*, Stockh. 1758, 8:o &c.

*Criticorum* tandem omnis generis Scriptorum non omnino contemnendo gaudemus apparatu. Nominasse sufficiat: *Casp. Barthii Adversaria*, Ffii 1624, f. *Lud. Coelii Rhodigini Lectiones Antiqu.* Bas. 1550 f. It. Ffii. 1599, f. *Adr.*

B b b 2

Tur-

*terhetz Arbeten*, 1 och 2 T. St. 1759, och 1662, 8:o; *Er. Branders (Sköldebrands) Gustaviade*, Stockh. 1768, 4:o; *Ol. Celsii Gustaf Wasa*, Stockh. 1774, 4:o; *Virgilii Herde* Qvåden öfvers. på Svenssk vers efter Latinsså prosodien, &c. af *Gust. Palmfelt*, St. 1740, 4:o; It. af *And. Nicander*, Ib. 1752 4:o; *Ej. S. Salamos ordspråk*, It. Predikare: Bok, på Heroisk vers, Calm. 1760 & 1761, 4:o; pluraque ejusdem generis alia ab eodem edita, &c. &c. Recentissima carmina per censere supersedeo.

(†) In eodem volumine rari etjam hi libri compacti sunt: *Epistole Phalaridis* noviter impressæ, Latine, curante Nic. Lucano Cremonensi, Cremonæ per Franc. Ricardum de Luere, impensa Magistri Dominici de Zuvarisiis, die 23 mensis Jan. a:o *Dni* 1505, 4:o; & *Palaephati* opusculum de non credendis fabulosis narrationibus, interprete Phil. Phasianino Bon. Bononiæ per Bened. Hectoris, 1515, 4:o.





*Turnebi Adversaria*, Tomi II, Paris. 1564, 4:0; *Justi Lipsii Opera* quæ ad Criticam spectant, Antw. 1611, 4:0; *Henr. Stephani Diss. de Criticis Vett. Græcis & Latinis*, &c. Paris. 1587, 4:0; (*Ejusd. Dialogi de bene instituendis Græcæ L. studiis &c* Ib. 1387, 4:0); *Jo. Meursii Æschylum, Sophoclem, Euripidem, &c* Lugd. B. 1619, 4:0; *Ej. Atticas Lectiones*, Ib. 1614, 4:0; *Ej. Criticum Arnobianum &c* Ib. 1599, 8:0; *Ej. Ad Theocriti Idyllia Spicilegium, &c* Ib. 1597, 8:0; *Ej. Varior. Divinorum Lib.* Ib. 1619, 4:0; *Sam. Petiti Miscellanea*, Paris. 1630, 4:0; *Ejusd. Variar. Lectionum Libb.* Ib. 1633, 4:0; *Justi Reinb. Robbigii Lexicon de rebus Criticis*, Tomi II, Rint. 1622, 4:0; *Laur. Ramirez de Prado Pentecontarchum &c*, Antw. 1612, 4:0; *Car. Neapolis Anarthychin ad Libros Fastorum Ovidii*, Antw. 1639, f. *Cl. Salmasii Exercitationes Plinianas in C. Jul. Solini Polyhistorem*, Paris. 1629, Voll. II, f. *Lucæ Fruterii Librorum* — reliquias, Lugd. B. 1584, 8:0; *Ge. d' Arnaud Specimen animadvers. Criticarum ad aliquot Scriptores Græcos*, Amst. 1730, 8:0; *Pet. Horrei Observationes Crit. in Scriptores quosdam Græcos*, Leovard. 1736, 8:0; *Henr. Valesii Emendationum Libb. V, & de Arte Critica Libb. II, &c.* ed. P. Burmanno, Amst. 1740, 4:0; &c.

#### S. XXXIV.

Non placet diutius indicandis his opibus Bibliothecæ nostræ immorari; quarum præsens conditio qualis sit, vel ex hoc specimine non difficulter existimare harum rerum peritis licet. Addendis sensim libris in genere quovis inprimis necessariis, hiatibusque explendis maxime foedis, si casus omnes infestos averterit Divina benignitas



tas, speramus fore ut ad laudem tandem attingat libraria nostra supellex quæ & ornamento Academiae sit, & ad hominum nostrorum adjuvanda provehendaque studia præclare conducatur.

Unde omnis quæ in libros vel emendos vel compingendos conservandosque impendenda sit pecunia jam redeat, quantillaque ea sit, in superioribus passim significavimus. Habetur illa, 1.<sup>o</sup> ex ære quod Academiae nomen daturi singuli pendunt adolescentes studiosi, prout jubent Literæ Regiæ a. 1692 die 2 Julii datæ; de quibus supra p. 53, §. XI. Efficitur hinc quotannis summa 80 circiter thalerorum imperialium. 2.<sup>o</sup> ex pecunia quam ad munera vel dignitates quascunque Academicas promoti, ad mandatum earundem solvunt literarum Regiarum, summam per medium annum vix implente imperialium 18. 3.<sup>o</sup> ex censu capitationis (Mantaspenningarne) qui ab hominibus redit Jurisdictioni Academicæ subjectis, ad summam quotannis pertingens circiter 80 imperialium. (Cfr. de concessa Bibliothecæ nostræ hac ope quæ diximus supra p. 87.) Post recentissime, a. 1777 constitutum pecuniæ argenteæ valorem, ad plenam demum horum reddituum perceptionem Bibliotheca pervenit Academica, dimidia summa per pecuniæ nostræ rationem inconstantem, diu fraudata. 4.<sup>o</sup> ex pecunia quam Clerus Dioecesis Aboënsis, ex præscripto Ordinantiæ Gymnasticæ Scholasticæque de a. 1724, Bibliothecæ pendere debet (cfr. supral. c. not. (o)); in qua colligenda nova illa accuratiorque numerandæ ejus ratio non observatur, unde igitur nec plus quam 12 circiter imperiales annuatim redeunt. 5.<sup>o</sup> ex stipe perexigua a Scholaribus Cathedralem hujus urbis Scholam primum frequentaturis, vi Ordinantiæ ejusdem pendenda (Vid. supra p. 88), ægre ad summam annuam





Thaleri Imperialis cum besse, assurgente. Ita ut tota reddituum Bibliothecæ annuorum summa vix Thaleros æquet Imperiales CC. Unde, cum reliqui subducuntur sumtus necessarii, ad augendam ornandamque splendidioribus imprimis & pretiosioribus libris Bibliothecam non multum quotannis sperari opis potest; sed nec tamen nihil haberi subsidii, gaudemus.

Numerum vel voluminum vel singulorum scriptorum & tractatum quibus jam Bibliotheca constet, inire atque exhibere, (quam rationem neque ad verum indicandum pretium neque ad cæteras laudes demonstrandas multum valere, sæpe intelleximus), operæ pretium non duximus: voluminum tamen inter sex & decem millia adesse conjectamus, quorum permulta plures diversosque complectuntur tractatus; consilio non illo quidem commodissimo, sed ad sumtus minuendos, in illa quacum colluctati sumus reddituum publicorum tenuitate, hætenus necessario, in quo quidem exsequendo nec summa semper in argumentorum similitudine consulenda diligentia observata fuit. Crevit autem adeo jam librorum copia, ut spatiosiores propediem ædes, quo & ad usum commoda & ad speciem elegans, prout Bibliothecam decet publicam, esse pergat, desideret: (cfr. supra p. 97, §. XX fin.) Cui necessitati, non minus quam rebus aliis ad Academiæ florem atque dignitatem pertinentibus, quin benefica eadem Superiorum cura atque liberalitas, quam experti hætenus sæpe fuimus, porro prospectura sit, haud dubitamus (†).

Cor-

---

(†) Animus quidem fuit, (quod & supra p. 31, S. VI, not. (b) significavimus) vitas quoque Bibliothecariorum reliquorumque qui Bibliothecæ nostræ administrandæ curam impenderunt, virorum doctorum breviter enarratas adjicere: sed nolumus jam vel molem opusculi augere vel conclusionem





### Corrigenda & Addenda.

Pag. 12, lin. 3, *diametri unius circiter pedis*. Non fuisse tantæ magnitudinis, sed formæ minimæ, postea reperi; quos circa initium præsentis seculi fuisse plane corruptos, ex Actis Recensionis Bibliothecæ a. 1709 institutæ liquet: cfr. §. XI, p. 59 sq. & not. (u). Itaque emti sunt majores, de quibus §. XI p. 62 & not. (aa) agitur.

Ibid. lin. 4, Verba: *Præter libros 8: væ formæ, qui perierunt*, eliminanda sunt, quæ per errorem irrepererunt; superstites enim adhuc servantur.

P. 29, notæ (r) lin. 4. *Aptori*, leg. *J. C. Prætorii*; ita enim nomen per compendium atque implicate scriptum legendum esse, diligentior ductum consideratio nos docuit. Manet hic vir mihi hactenus ignotus; sed partem saltem librorum suorum in Bibliothecam *D:ni Petri Vok Ursini de Rosenberg* transiisse, reliquæ in Bibliotheca Acad. servatæ testantur.

P. 42, lin. 4, *Aud leg. Aut*; lin. 15 *suis l. sui* P. 45, lin. 5 (f) leg. (d).

Ad p. 48, adde: *De Episcopo Arbusiensi MARTINO MATTHIÆ* cfr. *PONTOPPIDANI Annales Eccles. Danicæ* 3 Th. p. 170 199, & *JENS WORMS Forsøg til et Lexicon over Danske, Norske och Islandske laerde mænd*, T. II, p. 125 sq.

P. 51, lin. 6, *suscipientem* leg. *suscipientem*. P. 58, lin. 14, (g), l. (q). P. 59, lin. 17 *reperiissent* leg. *reperissent* P. 61, not. (x), lin. 6, *domum* l. *denum*. P. 62, not. (aa), lin. 1, *ut* leg. *Et*. P. 67, not. (b) lin. 4, *manure peritur* l. *manu*  
re-

---

diutius morari. Fortassis alias hanc perficere operam licebit: aut post nos alii id consilium, ut & continuandæ porro Historiæ thesauri Academiæ literarij, exsequantur. Quare nunc quidem huic labori finem imponimus.



*reperitur*. P. 70, lin. 6, *adjecti* leg. *adjectæ*. P. 83 lin. ult. lin. 8 & 9 *sit*, leg. *sensisset*; lin. ult. & P. 84 l. prima, *fusi* leg. *fusæ*. P. 93 lin. 1, *autem sit* leg. *autem situs*. P. 100 lin. 8 *cura* leg. *cure*. P. 102 not. lin. 5 *locum ejus* adde *exacte*. P. 105 not. (f) leg. (s). P. 110 not. (e) lin. 10 & 11 *reperiisset* leg. *reperisset*. P. 112 not. (i) lin. 4, *maxima* leg. *maximus*. P. 120, not. (c) lin. penult. *comparatæ* leg. *comparati*. P. 123 not. (b) lin. 5. *Breviarium* leg. *Mssale*. P. 127 not. (f) lin. 2, *ex compluribus* leg. *ex compluribus*.

P. 141, lin. 3, *ἐκαστ* leg. *ἐκάστ*. Lin. 18 *superiore seculo*, adde *aut paullo ante*. P. 143, lin. 21, sqq. *in Germania* — *adduxerit*. Hanc conjecturam fundamento destitui postea reperimus; operculo enim adscriptum nomen *Arvidi E. Reuther*, Finlandensis, adeum olim pertinuisse docet, ipseque *Tillandsius* ibidem significat *ex donatione Ernesti Grabbe Karelii, Præfetti in Äminne, sibi accessisse*, d. 28 Julii a. 1692.

P. 185, lin. 1. (CD) leg. (MCD); Lin. 15, *böner* leg. *böner*; Lin. 25 *hafhe* leg. *hafde*. P. 186, lin. 18, *wr* leg. *war*. P. 189, lin. antepenult. *förthan* leg. *föruthan*. P. 204, lin. 25, *chef*, leg. *clef*. P. 209 lin. 16, 6 leg. 5. P. 212, lin. 25, 6, l. 7; lin. 29, *Historie*, adde, (una cum initio operis ipsius imperfecti). P. 221, lin. 22 sqq. Totus locus, nescio quomodo prorsus turbatus, ita restitui debet: primum verba *qui ad b. Arckenholzium* — *nuper accessit Acad.* deleantur; Codicem hunc dono Bibliothecæ dedit Ampliss. ejus nunc temporis Præfectus, Secretarius Regius Dn. M. ABRAHAMUS NICOLAUS CLEWBERG; deinde, post lin. 26 addendus est Codex LXXXVII, *Kurtze Anleitung zu der Diplomatischen Wissenschaft im Deutschen Reich*, nescio quo auctore, Germanice conscriptus, formæ 4:te (vel etiam Fol.



Fol. minor.), brevis, is qui cum ad b. ARCKENHOLTZIUM pertinuisset, nostræ deinde Bibliothecæ fuit redditus.

P. 226, lin. *moralizalus* leg. *moralizatus*. P. 231, not. (b), lin. 2 *Intinerario* l. *Itinerario*. P. 234 lin. 14 *Guntberi* l. *Guntberi*. P. 241, not. (k), lin. 3, post *Bibliothecæ* adde *Philosophicæ*. P. 242, not. (n), lin. 19, post *Christenlich* adde *Widersehung*.

P. 245, lin. 24, 1684, l. 1584. Accessit postea Bibliothecæ alia quoque editio, Aurel. Allobr. 1619, Fol. P. 249. not. (s) lin. 6, *Cocceji* l. *Cocceji*; lin. 12, N. leg. *N. Testamentum*;

P. 258, lin. 18, *Ed. Jo. Jac. Reiskii — Voll VI*, 8:0; (quæ verba ad p. 259, lin. ult. pertinentia, per errorem huc irrepererunt) deleri debent. P. 290, lin. 16, *Geneologia* l. *Genealogiæ* Ib. lin. 22, *Joh. Hübners* (quod nomen ex linea præced. 17 temere repetitum est) leg. *Jo. Ge. Esters*.

P. 292, l. 15 *det* leg. *des*. P. 297, lin. antepenult. *Libri VI*, adde *Bas*. 1566. P. 310 lin. 12 *Gegenw.* l. *Gegenw.* P. 304, not. lin. 4 *Ar-*, leg. *Phil. Arlanibæi Ar-*; lin. 24, I, II, leg. I, II, III; lin. 25, dele I, II; Ib. 1775, adde & 1783; lin. 26, I d. II, leg. I, II d. III. P. 313, not. (†) lin. 7, *Hirfuitigenæ* l. *Hirfuitigenæ*. P. 320, not. (\*\*\*) lin. penult. *Turcias* l. *Turcas*. P. 333 lin. 3, *escriiniis* leg. *e scriniis*. P. 337, lin. 23, *Geschichte* leg. *Ejusd. Geschichte*. P. 351, not. (\*) lin. 13, *W.* leg. *M.* P. 353, not. lin. 5, *Pedagogo* leg. *Pedagogo*. P. 359, not. lin. 18 *Ecclesiastis* leg. *Ecclesiastæ*. P. 360, not. lin. 7, loco *puncti* ponatur *comma*. lin. 19, *comma* deleatur. P. 361, not. (\*\*), lin. 5  
de, leg. *du*.





